

ที่ ปท ๐๐๓๗.๒/ว ๕๙๘๔

ศาลากลางจังหวัดปทุมธานี
ถนนปทุมธานี-สามโคก ปท ๑๖๐๐๐

๓๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง **เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๖๐**

เรียน หัวหน้าส่วนราชการทุกส่วนราชการ นายอำเภอทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี นายกเทศมนตรีนครรังสิต นายกเทศมนตรีเมืองทุกแห่ง และหัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย บหคุณภาพเผยแพร่ความรู้

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระทราบมาด้วยแจ้งว่าสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานคณะกรรมการ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ.๒๕๖๐ ประกอบด้วย สรุปย่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สรุปข้อร้องเรียน
ของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน และสรุปข้อหารือของคณะกรรมการตอบข้อหารือ
ตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

จังหวัดปทุมธานี จึงเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๖๐
(รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย) เพื่อนำไปใช้ประกอบการปฏิบัติหน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้เป็นไปตาม
พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๖๐ ต่อไป ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดบทความเผยแพร่ความรู้
ได้ทางเว็บไซต์ของจังหวัดปทุมธานี (www.pathumthani.go.th) หัวข้อ หนังสือเรียน และขอให้อำเภอแจ้งองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิรัตน์ พงษ์สิทธิavar)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

สำนักงานจังหวัด

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด

โทร. ๐ ๒๕๘๑ ๗๖๖๗ ต่อ ๑๒ ๒๓ ๔๖๖ ๑๗

โทรสาร ๐ ๒๕๘๑ ๗๖๖๗ ต่อ ๑๒

กล้องวงจรปิดที่เกิดเหตุ ช่วยได้บ้าง

มีข่าวเด่นมาเล่าให้ฟังครับ ที่เกี่ยวกับทหารทำวิสามัญเด็กชายชาวเชาคนหนึ่ง จากการถูกจับกุมยาเสพติดในหมู่บ้านทางภาคเหนือ ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ชี้แจงว่าพบว่ามีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด และในขณะเข้าจับกุมได้ต่อสู้โดยใช้อาวุธ จึงจำเป็นต้องจัดการอย่างเด็ดขาด แต่ปรากฏว่าฝ่ายของผู้เสียหายมีความสงสัยในหลาย ๆ ประเด็น เช่น เป็นเด็กดีไม่เคยมีประวัติ ได้รับรางวัลเป็นผู้น้าเยาวชนในเรื่องกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ตลอดจนสภาพดำเนินของอาชญาที่ตอกย้ำ ว่าไม่ใช่พิพากษาตามหลักฐานที่แสดงสภาพสถานที่ขณะเกิดเหตุ และเห็นว่าประชาชนมีสิทธิตามรัฐธรรมนูญ ประกอบกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ได้ระบุไว้ว่า “ข้อมูลข่าวสาร” หมายความว่า “ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน” กรณีที่สถาบันนักวิชาการนั้นมีก้าวที่ไม่ถูกต้อง ทางเป็นก้าวที่ท่านไม่ได้รับอนุญาต ภาพที่บันทึกไว้จากกล้องวงจรปิดก็จะเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการ หากฝ่ายผู้เสียหายต้องการได้ภาพหลักฐานนั้น ว่าเป็นผลิตภัณฑ์อักษรให้ชัดเจน ถึงหน่วยงานผู้ครอบครองข้อมูลข่าวสารนั้นว่าต้องการข้อมูลข่าวสารอะไร

ส่วนหน่วยงานของรัฐเมื่อได้รับหนังสือคำขอแล้วก็ต้องแจ้งผลให้ผู้ขอได้ทราบภายในสิบห้าวันว่า ข้อมูลข่าวสารที่เขามีคำขอนั้นจะเปิดเผยให้ได้หรือไม่ ซึ่งหากให้ไม่ได้ก็ต้องแจ้งเหตุผลตามมาตรา ๑๕ พร้อมแจ้งสิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้ผู้ขอได้ทราบถ้าสิบห้าวันแล้วท่านยังไม่แจ้ง ผู้ขอสามารถไปใช้สิทธิร้องเรียนต่อกองคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือท่านปฏิเสธไม่เปิดเผยก็ไม่เป็นไร เนื่องจากใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ต่อไป ส่วนจะเป็นภายใต้กฎหมายสิบห้าวันหรือนานกว่าที่ผู้ขอได้แจ้งสิทธิอุทธรณ์ให้เข้าทราบไปในหนังสือปฏิเสธด้วยหรือไม่ แต่ยังมีประเด็นอีกนิดหนึ่งคือ หากหน่วยงานปฏิเสธว่าไม่มีสำเนาภาพตามที่ขอเนื่องจากบังเอิญสูงซึ่งก่อนหน้านี้ก็ได้เกิดเหตุ ๒ - ๓ วัน หากผู้ขอไม่เชื่อก็ยังร้องเรียนให้ตรวจสอบความมืออยู่ของข้อมูลข่าวสารได้

คิดว่าไม่นานครับเรื่องนี้คงมีไปที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตอนจบเป็นอย่างไร ก็จะเรียนให้ทราบครับ ต้องการหารือ บริษัทการใช้สิทธิหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ติดต่อได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๙ www.oic.go.th

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

วีระเชษฐ์ จารยาภูล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

สามีแบบปักกี้เงิน

พัฒนาของรัฐจำนวนมากทุกรหะรอง กรม ทุกอาชีพมีสหกรณ์ออมทรัพย์ของตนเองเพื่อเป็นช่องทางการออมเงิน และจัดสวัสดิการให้กับสมาชิก มีที่ดังสำนักงานอยู่ในนั้น และบุคลากรก็เป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานนั้น มีบางแห่งที่จ้างพนักงานเฉพาะ แล้วอย่างนี้สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นหน่วยงานของรัฐหรือไม่ ถ้านเรื่องนี้ครับ

นางสาว ก. ทราบมาว่าสามีต้นเองซึ่งเป็นนายตำรวจ ได้ยื่นขอภัยเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ จำกัด ซึ่งในการยื่นภัยนั้นต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรส แต่นางสาว ก. ไม่ทราบเรื่อง จึงมีหนังสือสั่งผู้จัดการ สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ จำกัด ขอสำเนาเอกสารเงินกู้สหกรณ์ของสามีทุกแผ่นทุกฉบับที่ยื่นกู้เพื่อตรวจสอบว่า มีการปลอมแปลงลายมือชื่อของนางสาว ก. ในคำขอภัยเงินหรือไม่ แต่สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ จำกัด มีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยให้เหตุผลว่า ตามที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่สามารถให้ข้อมูลส่วนตัวของสมาชิก เพราะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ การให้ข้อมูลสมาชิกแก่บุคคลภายนอก หรือหน่วยงานนั้นต้องได้รับความยินยอมจากสมาชิกก่อน นางสาว ก. จึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เรื่องเป็นนาอย่างนี้ครับ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีประดีนพิจารณาว่า ข้อมูลข่าวสารที่นางสาว ก. มีคำขอเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการหรือไม่ เพราตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็น ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐ หรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน มีประดีนต้องพิจารณาอีกว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ จำกัด เป็นหน่วยงานของรัฐหรือไม่ เมื่อฎีพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๗ ท่านอธิบายว่า สหกรณ์ หมายความว่า คณบุคคล ซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันและได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อมีกฎหมายกำหนดฐานะไว้ ชัดเจนอย่างนี้ สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ จำกัด จึงเป็นหน่วยงานของเอกชน มิใช่หน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารตามที่นางสาว ก. ได้มีคำขอจึงไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารตามราชการ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร จึงมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์เรื่องนี้ไว้พิจารณา

ชี้แจงกรรยาให้ดี ๆ ก็แล้วกันครับว่า เงินที่ถูกนำไปให้บ้านใหม่ เงินที่ส่งเป็นหน้าที่ของบ้านใหม่ เรื่องนี้สั้นๆ ง่ายๆ ต้องการให้ทราบว่าเป็นเจตนาณ์ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ครับให้ประชาชนใช้กับหน่วยงานของรัฐ ไม่มีผลใช้บังคับกับเอกชน หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หารือไปได้ที่สำนักงานคณะกรรมการการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๙๓ ๔๖๗๔ www.oic.go.th

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

(สม ๒๗/๒๕๖๐)

วีระเชษฐ์ จารยากูล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ผู้ไม่ได้รับงานเท่านั้น

การขอสำเนาเอกสาร กับขอให้ลบรือแก้ไขข้อความในเอกสารหนังสือที่หน่วยงานทำขึ้น เป็นคนละเรื่องกันนะครับ มาดูกันว่าข้อความที่ขอให้ลบออกนั้น เป็นข้อมูลข้าราชการหรือไม่

เรื่องนี้นายเอได้รับทุนการศึกษาไปเรียนต่อต่างประเทศจากทุนของกระทรวงการคลัง เป็นเวลา ๕ ปี ต่อมาระยะที่สองการคดังตรวจสอบพบว่า นายเอได้รับทุนรัฐบาล (ก.พ.) ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) แต่ไม่แจ้งให้กระทรวงการคลังทราบ จึงได้พิจารณาให้หุนแก่นายเอไป นายเอ จึงขาดคุณสมบัติผู้รับทุนการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการของกระทรวงการคลังไว้ ผู้รับทุนหรือสมัครรับทุนต้องไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างรับทุนหรือรับทุนอื่น กระทรวงการคลังจึงมีหนังสือเรียกให้นายเอรายงานตัวแล้วกลับไปทำงาน โดยแจ้งว่าการที่ไม่แจ้งว่าได้รับทุนของ สกอ. จะกระทบต่อการคดังให้หุนทั้งที่ขาดคุณสมบัติตั้งแต่แรก ถือว่ามีเจตนาปกปิดข้อมูล และตามระเบียบข้าราชการพลเรือนก็ว่าได้ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องมีรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงานโดยปกปิดความจริงที่ต้องแจ้ง ก็ถือว่ารายงานเท็จด้วย นายเอจึงต้องการให้ลบข้อความในหนังสือที่ระบุว่า “ถือว่าท่านมีเจตนาปกปิดข้อมูลการรับทุนของ สกอ.” ซึ่งไม่เป็นไปตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่บัญญัติว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องมีรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงานโดยปกปิดความจริง ซึ่งควรต้องแจ้ง ถือว่ารายงานเท็จด้วย” และมีหนังสือถึงกระทรวงการคลังขอให้ลบข้อความดังกล่าวออกจากหนังสือ โดยอ้างสิทธิตามมาตรา ๒๕ และขอให้ยกเลิก/เพิกถอนหนังสือฉบับดังกล่าว แต่กระทรวงการคลังมีหนังสือแจ้งว่า ไม่สามารถลบข้อความใดออกจากหนังสือฉบับดังกล่าวได้ เพราะหนังสือที่แจ้งนายเอให้กลับไปทำงานเป็นการชี้แจง ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย เมื่อการตรวจสอบข้อเท็จจริงจึงได้ถอนสิทธิการรับทุนการศึกษา แต่มื่อนายเอได้ถูกออกจากราชการ กระทรวงการคลังจึงไม่ได้ดำเนินการทางวินัย และไม่ต้องขาดเงินเดือน เนื่องจากเป็นการลักทรัพย์ของรัฐ

คณะกรรมการการวินิจฉัยฯ วินิจฉัยว่า ข้อความในหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ระบุข้อความดังกล่าว
มีใช้ชื่อคุณช่างสาธารณส่วนบุคคลตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข้าราชการของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงมีค่าเสื่อมไม่รับ
อثرหรือไม่เรื่องของนายเอาวิพจารณา

ทั้งที่ข้อความมันบากใจนายเอ แต่คณะกรรมการวินิจฉัยกีลปให้ไม่ได้ครับ เพราะมาตรา ๒๕ ที่อ้างนี้เป็นการให้แก่ไข เปลี่ยนแปลงหรือลบ วัน เดือน ปีเกิด ประวัติส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนให้ถูกต้อง ตามความจริงครับ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หารือไปได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๗ ๙๙๗๙ www.oic.go.th

“ເປີດຜະຍເປັນໜ້າລັກ ປກປົດເປັນໜ້າອຸຍາກເວັນ”

(తమ ౭౬/అండ్రు)

น.ส.สุกัญญา วงศ์ทันขัย
นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ

จะเปิดเผยข้อมูลในใบอนุญาตได้เพียงใด

หน่วยงานรัฐที่ท้าหน้าที่ออกใบอนุญาตให้แก่หน่วยงานหรือผู้ประกอบการต่าง ๆ จะสามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในใบอนุญาตให้หรือไม่เพียงได หากมีผู้ขอให้หน่วยงานรัฐซึ่งครอบครองหรือควบคุมดูแลใบอนุญาตนี้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

กรมการปกครองมีหนังสือขอหารือคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการว่า ปัจจุบันมีหน่วยงานเอกชนหลายแห่งใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ขอให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับใบอนุญาตที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการปกครองซึ่งมีจำนวนมาก ประกอบกับ มีข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลรวมอยู่ด้วยจะสามารถเปิดเผยได้หรือไม่ซึ่งขอหารือเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยคณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาแล้วจึงตอบข้อหารือว่า ในอนุญาตที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการปกครองหากมีกฎหมายหรือระเบียบเฉพาะกำหนดวิธีการเปิดเผยไว้เป็นการเฉพาะ หรือกำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้โดยเปิดเผย เช่น ใบอนุญาตค้าของเก่า ซึ่งพระราชบัญญัติควบคุมการขายหอดคลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช ๒๕๗๕ กำหนดให้ต้องแสดงไว้ ณ ที่ทำการค้า เป็นต้น กรณีดังกล่าวกรณการปกครองเปิดเผยใบอนุญาตและข้อมูลทั้งหมดในใบอนุญาตได้แม้จะมีข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลอยู่ด้วยก็ตาม แต่หากการอนุญาตได้กฎหมายในเรื่องนี้ไม่ได้กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตโดยเปิดเผยเป็นการทั่วไป กรมการปกครองต้องพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไปว่า จะเปิดเผยได้มากน้อยเพียงใด เนื่องจากอาจมีข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลหรือข้อมูลอื่นที่อาจกระทบความเป็นส่วนตัวของผู้รับใบอนุญาตรวมอยู่ด้วย

สุดท้ายแล้วหน่วยงานที่ออกใบอนุญาตต้องใช้คุณภาพในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารค่ะ แต่หากพิจารณาแล้วยังสับสนหรือไม่เข้าใจสามารถสอบถามได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล ศุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ หรือ www.oic.go.th หรือ www.facebook.com/oicinfo